
Opgave 1

Welke fragmenten in afbeelding 13.11 zijn van de pieken bij 26 u, 96 u en 98 u?

26 u: C_2H_2

96 u: $C_2H_2Cl_2$ C_2H_2 + 2 × het chloor-35 isotoop

98 u: $C_2H_2Cl_2$ C_2H_2 + 2 × het chloor-37 isotoop

Opgave 2

Wat is het verschil tussen de betekenis van z en e ?

z = "ladinggetal", zeg maar: de valentie als ion

e = elementairlading, de echte elektrische lading in "Coulomb"

Opgave 3

Welk verschil zal er zijn tussen spectra afkomstig van elektron impact en van chemische ionisatie?

Chemische ionisatie is zogenaamde "zachte ionisatie", de moleculen blijven heel.

Bij elektron impact worden de moleculen met elektronen beschoten en ontstaan er meer brokstukken.

Opgave 4

Hoe groot moet het oplossend vermogen tenminste zijn voor het onderscheid van de onderstaande fragmenten?

- a $C_2H_4^+$ en CO^+
- b $C_3H_6^+$ en CH_2CO^+
- c NO_2^+ en $C_2H_5OH^+$
- d $C_2H_5NH_2^+$ en CO_2^+
- e OCH_2^+ en $C_2H_6^+$

We gebruiken de atoommassa's van de meest voorkomende isotopen (Wikipedia):

Atoom	atoommassa (u)	%(mol/mol)
C	12,0000	98,9
H	1,0078	99,99
O	15,9949	99,76
N	14,0031	99,6

m C ₂ H ₄ ⁺	28,031 u			
m CO ⁺	27,995 u	$\Delta m = 0,036$ u	$R = m / \Delta m$	▶ $28 / 0,036 = 776 \approx 800$
m C ₃ H ₆ ⁺	42,047 u			
m CH ₂ CO ⁺	42,0105 u	$\Delta m = 0,036$ u	$R = m / \Delta m$	▶ $42 / 0,036 = 1150 \approx 1200$
m NO ₂ ⁺	45,993 u			
m C ₂ H ₅ OH ⁺	46,0417 u	$\Delta m = 0,0487$ u	$R = m / \Delta m$	▶ $46 / 0,0487 = 944 \approx 1000$
m C ₂ H ₅ NH ₂ ⁺	45,0777 u			
m CO ₂ ⁺	43,9898 u	$\Delta m = 1,09$ u	$R = m / \Delta m$	▶ $45 / 1,09 = 41 \approx 50$
m OCH ₂ ⁺	30,0105 u			
m C ₂ H ₆ ⁺	30,0468 u	$\Delta m = 0,036$ u	$R = m / \Delta m$	▶ $30 / 0,036 = 826 \approx 900$

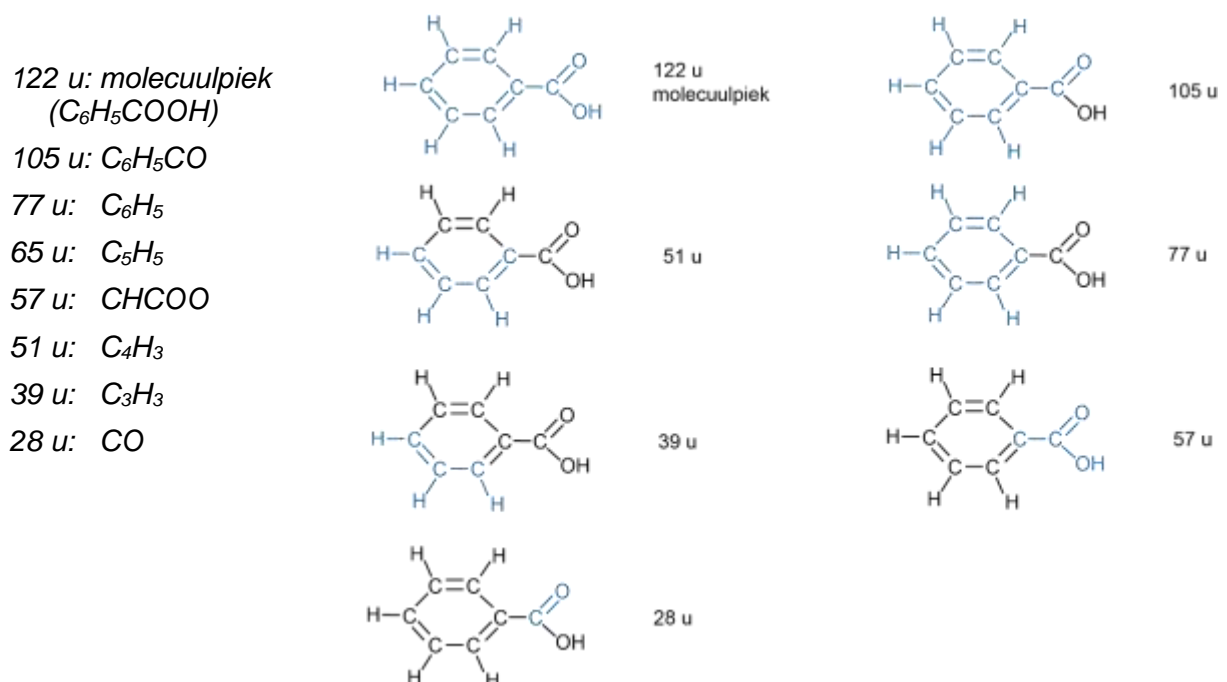
Opgave 5

Bij afbeelding 13.12 a (benzoëzuur):

Identificeer zoveel mogelijk molecuulfragmenten.

Een puzzel.

Echt een karweitje voor een computerprogramma. Maar met een beetje gezond verstand kom je ook een heel eind:

Opgave 6

Bij afbeelding 13.12 b (onbekende component).

a Vergelijk de spectra a en b, wat zijn de belangrijkste verschillen?

De molecuulpiek heeft nu een waarde van 136 u. $m/z = 122$ u ontbreekt, er is een piekje bijgekomen: 15 u (CH_3).

b Wat zijn de overeenkomsten?

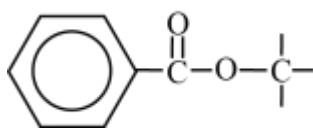
Overige molecuulfragmenten zijn bijna gelijk.

c Welke is de 'parent peak'?

De nieuwe molecuulpiek: 136 u

d Welke is vermoedelijk de onbekende component?

Piekje van 15 u duidt op een methyl-fragment. Het verschil tussen de oude molecuulpiek en de nieuwe is 14 u. Bijna een methylgroep. We missen nog 1 H. Maar als je een H vervangt door een methylgroep... dan klopt het. Het gaat om de methylester van benzoëzuur: methylbenzoaat.

Opgave 7

Bij afbeelding 13.13.

Een molecuul van de stof van dit spectrum bevat een zuurstofatoom.

Identificeer zoveel mogelijk pieken.

De hoogste waarde is 46 u. Trekken we er een zuurstofatoom vanaf dan houden we over: 30 u. Hierin passen 2 C-atomen: 24 u. Over: 6 H's.

Dus molecuulpiek hoort bij: $\text{C}_2\text{H}_6\text{O}$. Mogelijk: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ of CH_3OCH_3

Verder vinden we:

45 u   1 H minder dan de molecuulpiek: $\text{C}_2\text{H}_5\text{O}$

31 u   mogelijk: CH_2O

29 u   mogelijk: C_2H_5

27 u   mogelijk: C_2H_4

Welke verbinding is dit?

De mogelijke brokstokken passen goed bij $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$. Dus het spectrum hoort meest waarschijnlijk bij ethanol.

Opgave 8

Bij afbeelding 13.14.

Een molecuul van de stof van dit spectrum bevat een zuurstofatoom.

Identificeer zoveel mogelijk pieken.

De hoogste waarde is 60 u. Trekken we er een zuurstofatoom vanaf dan houden we over: 44 u. Hierin passen 3 C-atomen: 36 u. Over: 8 H's.

Dus molecuulpiek hoort bij: C₃H₈O. Mogelijk: CH₃CH₂CH₂OH of CH₃OC₂H₅

Verder vinden we:

45 u halen we hier een O-atoom weg, dan houden we over: 29 u: C₂H₅

Dus 45 u hoort dan bij: C₂H₅O

31 u mogelijk: CH₃O

29 u mogelijk: C₂H₅

15 u vrijwel zeker: CH₃

Welke verbinding is dit?

Van de twee opties: CH₃CH₂CH₂OH of CH₃OC₂H₅ is de ether het meest logisch. Voor propanol zou je ook pieken verwachten bij 44 u (CH₃CH₂CH₂O) en 43 u (CH₃CH₂CH₂) maar deze zijn er niet.

Dus: CH₃OC₂H₅ (ethylmethylether)